

Till kommunstyrelseförvaltningen har det inkommit, från enskild förtroendevald, önskemål om att få en skriftlig motivering till varför kommunens förtroendevalda revisorer inte får tillgång till Netpublicator.

Historik

Ordföranden i revisionen kontaktade kommunstyrelseförvaltningen i början av februari 2023 med fråga hur de sju revisorerna (som utsetts av kommunfullmäktige att granska nämnder och styrelser ekonomier och verksamhet), som delat upp kommunens nämnder och styrelser mellan sig, skulle agera för att få tillgång till "sina" nämnders Netpublicator-portaler. Revisionen kan i nuläget ta del av de handlingar som är offentliga via kommunens hemsida, men ska de kunna följa respektive verksamheter på ett smidigt sätt utan att be nämnds kanslierna om handlingar som inte är tillgängliga via hemsidan är Netpublicator mer eller mindre en förutsättning. Givetvis under samma sekretessförutsättningar som respektive nämndsledamöter.

Som en följd av frågeställningar deltog Chefsjurist och Kommunjurist vid ett av revisionens möten där vi gav information och hade dialog kring revisionens uppdrag, regelverk samt önskan om tillgång till systemet Netpublicator. Summering enligt nedan.

Kommunal revision – uppdrag, ansvar och arbetssätt

Den kommunala revisionen är ett viktigt demokratiskt kontrollinstrument. Dess främsta uppgift är att granska den verksamhet som bedrivs i kommunen och pröva ansvarstagandet hos de förtroendevalda. Revisorerna verkar på uppdrag av kommunfullmäktige och därigenom indirekt också för medborgarna.

Revisionen är oberoende och syftar till att säkerställa en effektiv verksamhet, samt bidra till att skydda demokrati, mänskliga rättigheter och rättssäkerhet.

God revisionssed

Alla kommunala revisorer och lekmannarevisorer ska följa **god revisionssed**. Denna utvecklas gemensamt av revisorer och sakkunniga, och är ett stöd i att utföra revisionen på ett korrekt och professionellt sätt. God revisionssed för kommunal verksamhet finns samlad i en vägledning från SKR: *God revisionssed i kommunal verksamhet 2022*.

Skyrev (Föreningen Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer) och FAR (branschorganisation för revisorer) tar fram standarder, vägledningar och rekommendationer som de sakkunniga arbetar efter.

Revisorernas arbete och ansvar

Revisorerna utgör tillsammans en **myndighet** och omfattas därför av flera centrala regelverk:

- **Tryckfrihetsförordningen (TF)**
- **Offentlighets- och sekretesslagen (OSL)**
- **Förvaltningslagen (FL)**
- **Dataskyddsförordningen (GDPR)**

Varje revisor har ett självständigt uppdrag, men det krävs ett samordnat arbetssätt för att uppnå största möjliga effekt. Det är därför viktigt att revisorerna enas om gemensamma arbetsformer.

Revisorerna ska biträddas av sakkunniga i den omfattning som krävs. Dessa sakkunniga är exempelvis:

- Certifierade kommunala yrkesrevisorer
- Auktoriserade revisorer
- Andra specialister inom kommunal verksamhet

De sakkunniga utför granskningen på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna.

Resurser och styrning

Det är kommunfullmäktiges ansvar att säkerställa att revisionen får tillräckliga resurser för att kunna fullgöra sitt uppdrag enligt kommunallagen och god revisionssed. Fullmäktiges presidium bereder revisorernas budget, men fullmäktige styr i övrigt inte inriktningen på revisionens granskning.

Tillgång till information

Revisorerna, lekmannarevisorerna och deras sakkunniga har rätt att få de upplysningar de behöver från styrelser, nämnder, aktiebolag och enskilda förtroendevalda – även när det gäller sekretessbelagd information. Denna sekretess överförs till revisionen, så kallad **överförd sekretess**.

Observera att revisorer eller lekmannarevisorer normalt inte ska närvara vid nämnd- eller styrelsemöten, då det kan äventyra deras oberoende.

I kommunala bolag där kommunen har minst 50 % ägarinflytande gäller offentlighetsprincipen, vilket också ger revisorerna rätt till upplysningar. Detsamma gäller för revisorer i kommunalförbund under liknande ägarförhållanden.

Begränsningar vid myndighetsutövning

Revisionen omfattar normalt inte **enskild myndighetsutövning**, enligt kommunallagen 12 kap. 3 §. Däremot kan revisorerna granska sådana ärenden ur ett övergripande perspektiv, till exempel tillämpningen av handlägningsrutiner eller verkställighet av beslut.

De får också granska myndighetsutövning i fall där handläggningen lett till ekonomisk förlust för kommunen – även om det inte rör sig om ett skadestånd beslutat av domstol.

Revisionens granskning sker i efterhand

Kommunal revision är **en efterhandsgranskning**. Revisorerna granskar inte arbetsmaterial eller utkast till beslut innan dessa har slutligt beslutats och dokumenterats. Förtroendevalda revisorer beställer granskningen, men det är de sakkunniga som genomför själva revisionen.

Om Netpublicator och olämpligheten i förhandsåtkomst

Det har uppstått frågor om revisorernas tillgång till plattformen Netpublicator, där nämnder lägger in handlingar inför nämndsmöten och där individärenden, sekretessärenden, även inkluderas. Handlingarna är inför ett nämndsmöte inte slutligt beslutade eller upprättade.

Att ge revisorerna tillgång till sådana system är **olämpligt av flera skäl**:

1. **Förhandsgranskning strider mot uppdraget**
Revisorernas uppdrag gäller granskning av redan avslutade processer. Att ta del av pågående ärenden kan ge intryck av förhandsgranskning, vilket riskerar att underminera revisionens oberoende.
 2. **Individuella ärenden och sekretess**
I Netpublicator kan handlingar innehålla individuppgifter och känsliga personuppgifter innan de är slutligt beslutade. Detta kan medföra att revisorerna får tillgång till material som enligt lag endast ska hanteras av sakkunniga revisorer vid särskild granskning enligt 12 kap. 3 § kommunallagen.
 3. **Skapande av allmän handling**
Om revisorer hämtar dokument från t.ex. Netpublicator för intern granskning, kan detta skapa nya allmänna handlingar hos revisionsmyndigheten, vilket innebär krav på hantering av begäran om utlämnande enligt offentlighetsprincipen.
-

Personuppgiftsansvar och krav på myndighetsutövning

Eftersom revisorerna tillsammans utgör en **myndighet**, är de **personuppgiftsansvariga** enligt dataskyddsförordningen (GDPR) för de personuppgifter som behandlas inom revisionsverksamheten. Det innebär att revisorerna måste:

- Säkerställa rättslig grund för all personuppgiftsbehandling.
- Begränsa åtkomst till känsliga uppgifter enligt principen om dataminimering.
- Säkerställa att behandlingen är förenlig med syftet (granskning i efterhand).
- Upprätta interna rutiner för dokumentation, skydd, lagring och radering.

- Uppfylla skyldigheter gentemot registrerade, exempelvis vid begäran om registerutdrag.

Att få tillgång till Netpublicator – där obearbetat material, utkast och individärenden kan förekomma – innebär därför ett utökat ansvar och ökad risk för felhantering av personuppgifter. Det kräver avancerad och dokumenterad hantering, vilket inte är förenligt med revisionens uppdrag och roll. Även om man tekniskt kan styra tillgång i systemet Netpublicator så ska man beakta uppdrag, ansvar och lämplighet i sitt uppdrag utifrån det som ovan sammanställts.

Kommunstyrelseförvaltningen

Juridik och säkerhetsavdelningen

Pernilla Bertilsson

Juridik och säkerhetschef

2025-06-12, svar till frågeställare Stefan Kärbling via mail, stefan.karvling@vanersborg.se